

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи

з дисциплін

«ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»,

«ЦИВІЛЬНА ОБОРОНА»

(для студентів денної і заочної форм навчання

всіх напрямів підготовки)

Харків

ХНАМГ

2012

Методичні вказівки до самостійної роботи з дисциплін «Цивільний захист», «Цивільна оборона» (для студентів денної та заочної форм навчання всіх напрямів підготовки) / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: В. І. Д`яконов – Х.: ХНАМГ, 2012. - 11 с.

Укладач: В. І. Д`яконов

Рецензент: Ю. М. Півненко

Рекомендовано кафедрою «Безпека життєдіяльності»,
протокол №8 від «24» грудня 2010 р.

ВСТУП

У сучасної технології освіти особливого значення набуває самостійна робота. Нині освіта як статус здобувається людиною в молоді роки, але навчитися, поповнювати знання і вміння людина має в продовж всього життя. Тому дуже важливо студентів з перших курсів навчання оволодівати ефективними методами здобування знань і вмінь. Тільки самостійна робота із здобування знань дозволить студентів порівняно легко адаптуватися до навчання у вищих навчальних закладах різних країн і входження до Болонського процесу.

Самостійна робота – це робота із здобування знань поза аудиторні заняття. Вона тісно пов'язана з самоосвітою, самовихованням, самоаналізом, самоконтролем, самоакредитуванням, і самовдосконаленням. Самостійна робота включає елементи як всезагальні, що спрямовані на оволодіння інформацією, яка визначає ерудицію, світобачення тощо, так і елементи із здобування конкретних спеціальних знань і вмінь з того чи іншого фаху.

Самостійна робота є невід'ємною складовою і важливим чинником навчання у вищих навчальних закладах різних країн, різного профілю, за різними програмами, що сприяє поглибленню, активному засвоєнню, розширенню знань і вмінь. Самостійна робота розвиває здібності пошуку необхідної інформації, її самоаналізу; виховує волю, самодисципліну, творчість.

Основним способом самостійної роботи є пошук і вивчення наукової і навчальної спеціальної літератури. Це легкодоступна форма самостійної роботи для всіх студентів і основана їх маса оволодіває цією формою вже з першого курсу. До того ж важливо оволодіти методикою роботи з літературою, підвищувати культуру читання, вміння формувати тези і реферати.

Важливе значення в умовах сьогодення має така форма самостійної роботи як вміння використовувати Інтернет, хоча ця інформація повинна піддаватися досить глибокому аналізу щодо її достовірності і наукової обґрунтованості. Суттєві переваги використання Інтернету – це оперативність, певна узагальненість інформації з того чи іншого питання, високий рівень доступності тощо. У зв'язку з цим дуже корисно, навіть необхідно, щоб вже середня освіта забезпечувала досить глибокі знання і вміння користуватися комп'ютерною технікою. Крім того, комп'ютерна техніка вирішує багато проблем щодо підвищення якості і ефективності різних форм дистанційного навчання. Дистанційне навчання забезпечує можливість поглибити міжвузівську освітню діяльність, ефективно реалізувати кредитно – модульну систему освіти згідно з вимогами Болонської декларації.

Дуже цінним для самостійної роботи є вміння працювати з патентною документацією, яка характеризується чіткістю, конструктивністю, обґрунтованістю, інноваційністю. Бажано, щоб патентні відділи функціонували в бібліотеках кожного вищого навчального закладу України. Кредити майже з кожної дисципліни згідно з навчальною програмою того чи іншого фаху повинні передбачати роботу студентів з патентною документацією. Така

спрямованість навчання відповідатиме світовим стандартам, а фахівець щодо своїх знань і вмінь – транснаціональним вимогам.

Корисним під час самостійної роботи є систематичне ознайомлення з науковими тематичними вісниками та збірниками, науково – популярними журналами. Необхідно, щоб ця література була в достатній кількості у вузівських бібліотеках, читальних залах, на кафедрах. Бажано, щоб викладачі якомога частіше акцентували увагу студентів на корисності і необхідності систематично працювати з цією літературою, оскільки в ній викладаються найновіші досягнення науки і передової виробничої практики, висвітлюються тенденції і напрямки науково – технічного прогресу.

Варто звернути увагу на цінність науково – популярної інформації, яку студенти можуть одержувати через радіо, телебачення (наприклад програма дискавери, планета тварин тощо). Цю інформацію необхідно занотовувати в конспектах з тих дисциплін чи проблем, яких вона стосується. Студентам корисно знати ті програми, які подають ту чи іншу фахову інформацію.

Вищими формами самостійної роботи, корисність яких безмірна, є участь студентів у науковій роботі, оскільки вона інтегрує в собі всі попередньо визначені форми, формує професіоналізм і фахове бачення проблеми, виробляє системний підхід до здійснення самостійної роботи. Наукова робота змушує студента вивчати історію розвитку проблеми, її стан і напрями розвитку в майбутньому. Тому доцільно викладачеві на вступній лекції з кожної дисципліни знайомити студентів з напрямками наукових досліджень, основними методами і методиками їх здійснення.

Наукова робота тісно пов'язана з аналізом спеціальної літератури, оформленням рефератів, моделюванням і прогнозуванням, оформленням результатів експерименту у формі звіту, тез, доповіді, наукові статті, кваліфікаційної (дипломної чи дисертаційної) роботи тощо. Володіння такими знаннями і навичками необхідне студентові, а набуваються вони , головним чином, у процесі самостійної роботи.

Наукова робота залучає студентів до вивчення матеріалів архівів, музеїв, виставок, примушує узагальнювати досягнення передового досвіду практики, розширює кругозір, виховує логіку і культуру мислення, формує цілеспрямованість, системне бачення і розуміння проблеми. Сьогодні кожний фахівець вищої кваліфікації повинен бути дослідником, а це можливо за умови, коли людина в студентські роки займається науковою роботою, оволодіває методикою наукових досліджень. Університетська технологія науково – освітньої діяльності повинна тим і відрізнятися, що кожний викладач і студент, якщо з ранку працює в аудиторії, то після обіду – у науково – дослідній лабораторії чи навпаки.

Слід зауважити, що всяка форма самостійної роботи розрахована, головним чином, на зацікавленого, активного студента, оскільки в ній значною мірою виключається елемент зовнішнього примусу. Основна мотивація до самостійної роботи – прагнення до самовдосконалення, самоусвідомлення потреби знань.

Самостійна робота інтегрує в одне ціле навчальну, наукову і практичну роботу студента. Тому завдання вищої школи полягає в тому, щоб навчити студента володіти широким колом форм і методів самостійної роботи, оскільки вони забезпечать можливість фахівцям протягом всього подальшого життя поповнювати, поглиблювати, поновлювати професійні знання і вміння.

Організація самостійної роботи вимагає значного розширення і поглиблення індивідуальної роботи викладача зі студентами, конструктивного і детального рецензування всіх виконаних студентом робіт і обговорення цих рецензій зі студентом.

Особливо важливе значення має самостійна робота на заочній, вечірній, дистанційній формах навчання та екстернаті.

Ефективність самостійної роботи залежить від багатьох факторів і чинників об'єктивних і суб'єктивних, історичних і соціальних, психологічних і моральних тощо. Можна навести прізвища багатьох визначних особистостей з історії людства (Платон, Аристотель, Сократ, Спіноза, Антоній Печерський, Фома Аквінський, Серафім Саровський, М. Коперник, Г. Сковорода, М. Ломоносов, Т. Шевченко, П. Прокопович, Г. Мендель, Ч. Дарвін, А. Едісон, А. Пешков – Горький, Д. Лондон, М. Тимофєєв-Ресовський та багато інших), які досягли виняткової самодосконалості і надзвичайно високого рівня знань і професіоналізму, головним чином, методом самостійної роботи.

Зазвичай, для активації самостійної роботи студента повинні бути певні каталізатори і ферменти, наприклад такі, як значимість проблеми чи предмету, чинники для досягнення соціальної і суспільної мети, соціальна значимість знань; умови, за яких здійснюється навчання; культура і ерудиція того, хто навчає і того, хто навчається; рівень досконалості суспільства, рівень досконалості системи і технології навчання тощо. Все зазначене породжує бажання навчатися, а бажання завжди спонукає до праці, а в результаті праці приходить успіх.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Зміст самостійної роботи студента над дисципліною визначається навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу може виконуватися у бібліотеці ХНАМГ, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, а також у домашніх умовах.

Навчальний матеріал, що передбачений для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виносять на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовували при проведенні навчальних занять.

Сьогодні, в умовах кредитно – модульної системи організації навчання, підвищення мотивації студентів, різке посилення їх самостійної роботи, перехід від «пасивних» методів навчання до інтерактивних – вірний шлях удосконалення вищої освіти в Україні.

Мотивація студента залежить від його розуміння необхідності засвоєння пропонованих йому знань. За досвідом європейських університетів за умови модульної організації змісту навчальних дисциплін зменшується частка прямого, зовні заданого інформування студентів викладачем. Відповідно розширюється застосування інтерактивних форм і методів роботи студентів у лабораторіях, читальних залах та на об'єктах майбутньої профдіяльності.

Посилення самостійної роботи студентів є на найближчі роки ключовою складовою процесу наближення до європейських норм та стандартів вищої освіти.

БІБЛІОТЕКА

У фондах бібліотеки Академії понад мільйон томів навчальної, наукової та художньої літератури.

розклад роботи читальних залів (центральний корпус, 0-й поверх)	з 09-00 до 17-00 год.
розклад роботи навчального абонементу (центральний корпус, 0-й поверх)	з 10-00 до 17-00 год.
Філії бібліотеки у гуртожитках студмістечка по вул. Отакара Яроша працюють	З 12-00 до 20-00 год.

КОРПОРАТИВНА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА

Багато цікавого і корисного про Академію Ви знайдете на нашому сайті www.ksame.kharkov.ua. Більш докладні відомості щодо навчального процесу, розташовані на WEB – ПОРТАЛІ автоматизованої системи керування навчальним процесом академії www.ksame.kharkov.ua/portal, що призначений для студентів, викладачів, співробітників.

Портал поділений на модулі (підсистем), які динамічно відтворюють поточні результати.

Система доступу поділяє можливості користувача за категоріями «Гість», «Викладач», «Студент», «Співробітник», «Оператор» і будь-яку комбінацію з цих категорій, наприклад «Користувачі» - всі групи доступу, окрім «Гість». Для надання більших повноважень у роботі з модулями системи потрібна авторизація в системі.

До категорії доступу «Студент» входять модулі, які можуть завантажувати студенти;

«Ваш розклад» - модуль дозволяє переглянути розклад занять студента або групи. Відомості беруть з бази даних і динамічно формують на екрані.

«Ваш робочий план» - модуль дозволяє переглянути робочий план авторизованого студента на будь-який його семестр.

Модуль **«Оплата студента за навчання»** та **«Оплата студента за гуртожиток»** дозволяє переглянути статистику оплати студентом за навчання. Гуртожиток: план оплати, дані оплати, підсумок.

«Методичне забезпечення дисципліни» - модуль дозволяє завантажити закріплені за навчальними дисциплінами документи. Модуль доступний тільки

студентам, які зареєструвалися в системі «Дистанційне навчання академії» на www.ksame.kharkov.ua/moble в меню «Дистанційне навчання» - «Матеріали».

«Успішність студента» - даний модуль дозволяє переглянути успішність студента за будь-який його семестр.

Модуль «Розсилка» призначений для підписання на отримання повідомлень різних видів розсилок корпоративної системи через електронну пошту або СМС на мобільний телефон.

Більш докладна інструкція щодо користування системою на http://www.ksame.kharkov.ua/portal/index.php?act=12&act_forum=16

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про Цивільну оборону України», ВРУ, №9974 XII К, 1993.
2. Положення «Про єдину державну систему запобігання та реагування на НС техногенного та природного характеру», постанова КМУ № 1198 від 03.08.98р.-К., 1998.
3. Про концепцію захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій. Указ Президента України №284/99.- К., 1998.
4. Надзвичайні ситуації. Основи законодавства України.-Т.1.-К., 1998.
5. Надзвичайні ситуації. Основи законодавства України.-Т.2.-К., 1998.
6. Депутат О.П., Коваленко І.В., Мужик І.С. Цивільна оборона. Навчальний посібник/ За ред.. В.С.Франчука – 2-ге вид., доп. – Львів, Афіша. 2001-336 с.

ДОДАТКОВА

1. Мазоренко Д.И., Тищенко Л.Н., Олейник Г.И. и др. «Гражданская защита области» том I, II, III,- X., 2008.
2. «Надзвичайна ситуація». Центральне видання Міністерства надзвичайних ситуацій України. К., 2010.
3. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Безпека життєдіяльності у надзвичайних ситуаціях» (для студентів 4-го курсу спец « Охорона праці в будівництві» - 7.09101. « Охорона праці та безпеки на електричному транспорті» - 7.092202), № 394.
4. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. « Безпеки життєдіяльності». Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти України I – IV рівнів акредитації. К., 2001 – 317 с.

Напрямок підготовки – 1201 «Архітектура»

Самостійна робота – 18 годин

Форма самостійної роботи(за змістовими модулями)	Література	Год.	Форма звіту
ЗМ 1.1. Організація цивільної оборони в сучасних умовах	С. 7-27 [6]	9	Відповіді на ЗМ 1.1. Тест №1.1
1. Основні положення міжнародного права з питань захисту людей.	С. 7-16 [6]	2	Тест №1
2. Цивільна оборона в зарубіжних країнах.		1	Оцінки у відсотках та балах.
3. Написання рефератів на теми ЗМ 1.1. з використанням додаткової літератури.	[6] С.41-49	6	
ЗМ 1.2. Організація евакуаційних заходів		9	
1. Рятувальні та інші невідкладні роботи.		2	Відповіді на ЗМ 1.2
2. Життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях.	[6]	1	Оцінки у відсотках та балах.
3. Написання рефератів на теми ЗМ 1.2. з використанням додаткової літератури.	С. 231-241 С. 245-250	6	
Разом:		18	

НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ – 0708 «Екологія»
Самостійна робота (денна/заочна форма) – 36/48 годин

Форма самостійної роботи(за змістовими модулями)	Література	Години	Форма звіту
ЗМ 1.1. Організація цивільної оборони в сучасних умовах	[6] С. 7 – 41	12/16	Тест № 1/ опитування при отримванні заліку
1. Основні положення міжнародного права з питань захисту людей.	С. 7 – 16 С. 41 – 49	4/4	
2. Цивільна оборона в зарубіжних країнах.	[6]	2/2	Тест № 2/ опитування при отримванні заліку
3. Написання рефератів (денна форма) з використанням додаткової літератури. Виконання контрольної роботи (заочна форма).	С. 7 – 41 С. 109 – 116	6 10 12/16	
ЗМ 1.2 Організація захисту населення	С.136 – 142		
1. Радіаційно-хімічний захист населення в надзвичайних ситуаціях.		4/4	Тест № 3 опитування при отримванні заліку
2. Забезпечення медичного захисту.	[6]	2/3	
3. Написання рефератів (денна форма) з використанням додаткової літератури.	С. 147 – 160	6/-	Тест № 3 опитування при отримванні заліку
4. Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю.	[1]	-/9 12/16	
ЗМ 1.3. Організація евакуаційних заходів	С. 130 – 136		
1. Рятувальні та інші невідкладні роботи.		2/4	
2. Сутність стійкості роботи об'єктів господарської діяльності та основні шляхи її підвищення.	С. 231	4/6	
3. Написання рефератів (денна форма) з використанням додаткової літератури.	С. 208 – 210	6/-	
4. «Залік» (заочна форма)		-/6	
Разом:		36/48	

Напрямок підготовки – 0709 « Геодезія, картографія та землевпорядкування»
Самостійна робота (денна/заочна форма) – 18 годин

Форма самостійної роботи (за змістовими модулями)	Література	Години	Форма звіту
ЗМ 1.1. Організація цивільної оборони в сучасних умовах	[6] С. 7 – 25	9	Тест № 1/ опитування при отримванні заліку
1. Огляд основної та додаткової літератури.		1	
2. Основні положення міжнародного права з питань захисту людей.	С. 7- 17	1	
3. Цивільна оборона в зарубіжних країнах.	С. 41 – 50	1	
4. Підготовка рефератів (денна форма). Контрольна робота (заочна форма).	МВ № 556	6/6	
ЗМ 1.2. Організація евакуаційних заходів	С. 97 [6]	2	Тест № 2/ опитування при отримванні заліку
1. Отримання та огляд літератури.		2	
2. Захист населення в надзвичайних ситуаціях.	С. 97– 101	3	
3. Рятувальні та інші невідкладні роботи.	С. 231-245	2	
4. Життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях.	С. 245-251		
Разом:		18	

Напря́м підготовки – 0502 «Менеджмент»
Самостійна робота (денна/заочна форма) – 36/48 годин

Форма самостійної роботи (за змістовими модулями)	Література	Години	Форма звіту
ЗМ 1.1. Організація цивільної оборони в сучасних умовах	[1] [6]	12/16	Тест № 1/ опитування
1. Огляд основної та додаткової літератури.	[6]	6/10	
2. Самостійна підготовка питань: основні положення міжнародного права з питань захисту людей.	С. 7 – 17	12/16	Оцінювання
3. Цивільна оборона зарубіжних країнах.	С. 41 – 51		
4. Підготовка рефератів / Контрольних робіт/.		2/4	
ЗМ 1.2. Організація захисту населення	[6]	4/4	Тест № 2/ опитування
1. Огляд основної та додаткової літератури.	С. 97		
2. Самостійна підготовка питань: приклади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю.	[6]	3/4	
	С.157	3/4	
3. Медичне забезпечення.	С. 101	2/3	
4. Інженерний захист населення.			
ЗМ 1.3. Організація евакуаційних заходів	С. 130	4/4	Тест № 3/ опитування
1. Огляд основної та додаткової літератури.			
2. Самостійна підготовка питань:	С. 208	4/4	
- сутність стійкості роботи об'єктів господарської діяльності та основні шляхи її підвищення;	С. 231	4/4	
- рятувальні та інші невідкладні роботи;	С. 245		
- життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях.			
Разом:		36/48	

Напря́м підготовки – 6.060101 (0921) «Будівництво» Спеціалізація
«Охорона праці в будівництві» Обсяг роботи – 24 годин

Форма самостійної роботи (за змістовими модулями)	Література	Години	Форма звіту
ЗМ 1.1. Основні поняття, терміни та визначення безпеки в надзвичайних ситуаціях	[4Д]	8	Тест,
1. Вивчення лекційного матеріалу, огляд літератури.	С. 13	4	конспект,
2. Розв'язання практичних занять, виконання завдань викладача.	С. 236	4	опитуван ня
	Конспект	8	
	М. В.		
ЗМ 1.2. Характеристика надзвичайних ситуацій	С. 16	4	
1. Вивчення лекційного матеріалу, прослуховування програми «ВІСТІ» та аналіз надзвичайних ситуацій, які сталися в Україні (якщо це мало місце).	С. 162		
	Конспект	4	
	М.В.	8	
2. Розв'язання завдань викладача до практичних занять.	С. 282		- „-
ЗМ 1.3. Гарантування безпеки населення в надзвичайних ситуаціях	Конспект	4	
1. Вивчення лекційного матеріалу та підготовка до проблемної дискусії: «Заходи, які забезпечують підвищення стійкості в роботі будівельних об'єктів».	Літерату- ра, кон- спект,		
	мето- дичні	4	
2. Підготовка до заліку, особливо студентам, які мали пропуски занять.	вказівки		- „-
Разом:		24	

**ПЕРЕЛІК ТЕМ РЕФЕРАТІВ (з дисциплін «ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»,
«ЦИВІЛЬНА ОБОРОНА»)**

1. Аварії, пожежі і вибухи на виробництві.
2. Захист населення у надзвичайних ситуаціях.
3. Ведення рятувальних робіт при ліквідуванні наслідків повені.
4. Захисні споруди.
5. Види рятувальних робіт особливості їх ведення.
6. Ведення рятувальних робіт при радіоактивному зараженні.
7. Медичний захист.
8. Шкідливі й небезпечні фактори на виробництві.
9. Цивільний захист у сучасних умовах.
10. Сили і засоби при проведенні рятувальних робіт у сучасних умовах.
11. Характеристика стихійних ситуацій.
12. Укриття і сховища.
13. Сили цивільного захисту.
14. Хімічна зброя і захист від неї.
15. Радіаційна зброя і захист від неї.
16. Біологічна зброя і захист від неї.
17. Нервово-паралітична зброя і захист від неї.
18. Аварійна транспорті.
19. Аварії на гідротехнічних спорудах.
20. Аварійта їх характеристики.
21. Наслідки техногенної дії на атмосферу.
22. Природні фактори і захаст населення від їх дії.
23. Техногенні негативні фактори і захист населення від їх дії.
24. Лазерне випромінювання і захист населення від їх дії.
25. Іонізуюче випромінювання і його дія на організм людини.
26. Навчання населення з питань цивільного захисту.
27. Захист населення і території.
28. Здоров'я людини і навколишнє середовище.
29. Небезпека враження електричним струмом.
30. Головні джерела і види ризику.
31. Принципи надання першої медичної допомоги.
32. Стресові ситуації.
33. Тероризм – головна проблема світу.
34. Надзвичайні ситуації мирного часу.
35. Мета аудиту і контролю навколишнього середовища.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи

з дисциплін

«ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»,

«ЦИВІЛЬНА ОБОРОНА»

(для студентів денної і заочної форм навчання
всіх напрямів підготовки)

Укладач **Д'яконов** Василь Іванович

Відповідальний за випуск *В. І. Заіченко*

Редактор *Д. Ф. Курильченко*

Комп'ютерне верстання *Н. В. Зражевська*

План 2010, поз. 534 М

Підп. до друку 07.02.2011

Друк на ризографі

Тираж 50 пр.

Формат 60 x 84 /16

Ум. друк. арк. 0,6

Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК №4064 від 12.05.2011